

Boekbespreking.

Dr. Fritz Nordsieck - Die Meeres-Gehäuseschnecken (Prosobranchia). Vom Eismeer bis Kapverden und Mittelmeer. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, 1968. DM 48.— VIII + 273 pp., 31 platen, 16 gekleurde afbeeldingen op 4 platen.

Zoals uit de titel van dit werk blijkt tracht de auteur een overzicht te geven van de Europese schelpdragende, zeebewonende Prosobranchia. Hij doet dit door middel van korte beschrijvingen, waarin ook de biotoop, de verspreiding en (soms) de synoniemen worden genoemd. Zeer te betreuren is het ontbreken van literatuurverwijzingen.

De soorten zijn "nach dem neuesten Stande der Forschung und nach neuesten taxonomischen Erkenntnissen" (p. 1) gerangschikt, waarbij een meer ingewikkeld en ingenieus nummersysteem wordt gebruikt, waarin ruimte werd gelaten om eventuele nieuwe soorten te kunnen tussenvoegen. De auteur merkt hoopvol op "Jeder europäische Sammler könnte in Zukunft statt des Namens die Nummern des Verzeichnisses benutzen" (p. 5). Ook het register is op deze wijze samengesteld, waarbij de namen gerangschikt werden per familie, hetgeen het opzoeken van een bepaalde soort niet vergemakkelijkt wanneer men niet weet tot welke familie deze behoort.

De schrijver heeft "nach Möglichkeit vermieden, angebliche synonyme Arten ohne einige Gewissheit zu vereinigen; vielmehr wurden die verschiedenen beschriebenen Formen soweit wie möglich erhalten und nebeneinander gestellt. Inwieweit es sich dabei um echte Formen, Unterarten oder Rassen handelt, bleibt in vielen Fällen weiterer Forschung zu überprüfen." Het resultaat hiervan is dat b.v. in het geslacht *Eulima* niet minder dan 40 (veertig !) soorten vermeld worden. Hierdoor kan deze auteur zonder meer onder de "splitters" gerangschikt worden ! Ook worden de nomenclatuurregels niet juist toegepast, hoewel deze nadrukkelijk bij de literatuur genoemd worden. De schrijver vermeldt b.v. *Leiostraca subulata* (Donovan) = *glabra* (Da Costa). Zonder motivering wordt hier dus de oudere naam *glabra* overdrukt ten gunste van de naam *subulata*, die overigens algemeen niet meer gebruikt wordt ! En dergelijke voorbeelden zijn er meer te vinden.

Naar onze mening is het in deze tijd niet meer mogelijk dat een samenvattend werk van een zodanig grote groep dieren over zo'n groot verspreidingsgebied door slechts één auteur wordt samengesteld. Dit werk heeft dan ook nauwelijks meer verdienste dan een check-list, die vrijwel kritiekloos uit de literatuur werd samengesteld.

In totaal worden 1220 soorten en ondersoorten beschreven. Hiervan zijn vijf soorten, 7 ondersoorten, 11 subgenera en 2 subfamilies nieuw voor de wetenschap. Helaas zijn echter de beschrijvingen van de nieuwe taxa nauwelijks uitgebreider dan die van de reeds bekende. De meeste der behandelde soorten worden afgebeeld door middel van te kleine, lang niet altijd geslaagde pentekeningen, waardoor in sommige gevallen de determinatie meer bemoeilijkt dat duidelijk wordt. Het had handig geweest wanneer in de verklaring der platen ook de herkomst van de soort werd vermeld.

Aan het slot geeft de auteur een "Verzeichnis der benutzten Literatur", in totaal 34 werken (sic !), waarin we tot onze verbazing zeer belangrijke literatuur als Jeffreys, Forbes & Hanley en G. O. Sars niet terugvinden. Daarentegen worden auteurs vermeld als Tucker Abbott en Kira, die resp. fauna's uit Amerika en Japan beschreven.

Resumerend: een werk dat alleen en uitsluitend van belang is voor diegenen, die willen weten welke vormen uit het Europees faunagebied werden beschreven en die in staat zijn dit werk met de grootst mogelijke reserve en tact te gebruiken. De wetenschap noch de verzamelaar zijn met werken als dit zeer gediend !

A.W.Janssen

NIEUWS OVER ONTSLUITINGEN (vervolg van p. 49)